

TALEPAPIR

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål

Samrådsspørgsmål AÅ MOF

Vil ministeren, på baggrund af fund af PFAS i mængder over grænseværdien bl.a. i drikkevand og i havskum på strande, redegøre for, dels hvad ministeren konkret vil gøre for at håndtere problemet, og dels om ministeren vil tage initiativ til en samlet national handleplan for håndtering af forurening med PFAS og dermed tage et nationalt ansvar for problemet?

Samrådsspørgsmål BA MOF

Hvordan forholder ministeren sig til Danske Vandværkers efterspørgsel på et samlet overblik over forurening med PFAS og PFOS, jf. artiklen »Vandværker mangler overblik over, hvor drikkevandet kan være forgiftet med PFAS« bragt på TV2.dk den 1. august 2022, og vil ministeren i den forbindelse redegøre for, hvornår ministeren forventer at have et samlet overblik over forureningssituationen, som ministeren selv understregede et akut behov for under besvarelsen af samrådsspørgsmål AI og AJ den 21. april 2022?

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Anni Mathiesen (V) og Jacob Jensen (V).

Svar

Tak for spørgsmålene, som jeg vil besvare samlet.

PFAS bliver ikke uden grund kaldt ”evighedskemikalier”. De er nemlig meget svære at nedbryde, og de er meget problematiske både for menneskers sundhed og for miljøet.

På grund af den meget lave nedbrydelighed af PFAS ser vi desværre, at stofferne findes stort set alle steder, hvor vi leder efter dem. Det gælder både mennesker, miljø, vand og fødevarer. Og der skal ikke herske tvivl om, at jeg ser med meget stor alvor på fundene af PFAS.

Det er ekstremt vigtigt, at vi får opsporet og håndteret forureningerne. Hver en sten skal vendes.

Vi har oven på forureningen i Korsør sat et stort arbejde i gang. Der er testet og taget prøver mange hundrede steder i Danmark, kravene til drikkevandet mv. er strammet, og vi arbejder sammen med en række andre lande for få forbudt alle de her stoffer i EU.

I koordinering mellem myndigheder har vi igangsat arbejde på rigtig mange fronter, herunder:

- Overblik over brandøvepladser,
- Hjemmeside, der samler den relevante information,

- Skærpede krav for drikkevand, jord, grundvand med mere på baggrund af sundhedsvurdering,
- Ekstra overvågning af fisk, vand og grundvand og undersøgelser af havvand, badevand, vildt og græs og risikovurdering af spildevandsslam.
- Der er givet påbud til affaldsdeponier og virksomheder, hvor Miljøstyrelsen er tilsynsmyndighed, herunder påbud om undersøgelse af PFAS i spildevand fra FMC Rønland – det tidligere Cheminova.
- Teknologipuljen har fokus på PFAS, og der er afsat 3 mio. kr. ekstra til PFAS rensemetoder,
- Miljøstyrelsen har dialog med Naturstyrelsen og Dansk Jægerforbund om undersøgelse af vildt,
- Miljøstyrelsen er ved at igangsætte et projekt, der skal vise mulig spredning fra sediment i vand,
- Regeringen har i økonomiaftalen med regionerne for 2023 afsat 20 mio. kr. ekstra årligt.

Alle relevante myndigheder arbejder for fuldt tryk. Det er en sag, vi i regeringen er meget optagede af.

Jeg var glad for at se mange af jer til fællesmødet med sundhedsministeren og eksperterne for et par uger siden. Det var en god og nyttig drøftelse, hvor vi kom godt rundt om alle de udfordringer, der knytter sig til forureningen med PFAS.

Der skal styr på spredningen af PFAS i vores miljø. For det skal være sikkert for vores miljø, at drikke vandet og spise vores fødevarer.

Derfor har jeg meldt ud, at vi skal have en national strategi for håndtering af PFAS. Så der er klare rammer, og alle i offentligheden ved, hvem der gør hvad.

Miljøministeriet koordinerer udarbejdelsen af en national strategi for håndtering af PFAS. Og ministeriet vil i den forbindelse inddrage relevante interessenter, ministerier og myndigheder.

Danske Vandværkers efterspørgsel på et samlet overblik vedrørende drikkevand

Fra årsskiftet er kvalitetskravet for 4 PFAS stoffer i drikkevand skærpet til det laveste i EU, 2 nanogram pr. liter. Det er vandforsyningernes ansvar, at drikkevandet overholder kravværdien. Og kommunerne fører tilsyn med at det sker.

Jeg har holdt møde med Danske Vandværker, som repræsenterer de mindre private vandværker og DANVA, som repræsenterer de store vandforsyninger. DANVA's medlemmer har kontrolleret drikkevandet for PFAS fra alle deres forsyninger, der leverer drikkevand svarende til forbruget hos to tredjedele af den danske befolkning.

Vi ved på nuværende tidspunkt, at der er et problem med drikkevandet på Fanø. Hertil er der fund af PFAS i drikkevandet fra to vandforsyninger placeret i henholdsvis Thisted Kommune og Lejre Kommune. Miljøstyrelsen har oplyst, at man her afventer resultaterne af opfølgende drikkevandsprøver. Andre steder, hvor der er blevet målt for høje koncentrationer af PFAS, er problemet løst, så kravværdien kan overholdes

Danske Vandværker meldte ud, at de er i fuld gang med at teste men ikke har et overblik endnu. For at være sikker på, at alle almene vandforsyninger får kontrolleret drikkevandet hurtigt, vil jeg sætte en frist for, hvornår alle almene vandforsyninger skal have kontrolleret drikkevandet for de fire PFAS-stoffer med den nye kravværdi.

Når der konstateres PFAS over kravværdien for drikkevand, er det kommunen som tilsynsmyndighed, der går i dialog med vandforsyningen og Styrelsen for Patientsikkerhed om at løse problemet. Nogen steder kan man tage en enkelt boring ud af drift. Andre steder kan man få vand fra et nabovandværk.

Dette har desværre ikke været tilfældet på Fanø, da Fanø er en ø. Jeg ved, at Fanø Vandværk er i gang med at etablere vandrensning, som kan være sidste udvej, for at sikre rent drikkevand. Men det er en dyr løsning. Derfor skal man også have fundet

kilden til forureningen, så man på sigt på Fanø igen kan bruge rent grundvand til drikkevand.

PFAS i havskum

Jeg opfordrede før sommerferien kommunerne til at undersøge badevand for de samme fire PFAS stoffer, som vi har fastsat et skærpet kvalitetskrav for i drikkevandet.

Miljøstyrelsen har også i løbet af sommeren været ude og måle badevand for de fire PFAS-stoffer 50 forskellige steder i landet.

Analyserne viser, at der kan måles PFAS i badevandet. Det samme er tilfældet i andre lande, som har målt. Det viser, at PFAS i havmiljøet er et internationalt problem.

Men analyserne viser også, at koncentrationen af de fire PFAS-stoffer i havet og søer generelt ligger under den vejledende grænseværdi for badevand.

Miljøstyrelsen har også taget skimmeprov af vandoverfladen i sommer. Det er gjort på baggrund af sagen i Lemvig kommune, hvor én prøve havskum viste høje koncentrationer af PFAS. Grundet årstiden har det ikke været muligt at tage endnu en prøve af havskum, da skummet typisk dannes i stormvejr.

Analyserne viser, at på nær 2 prøver ved Henne Strand ligger alle prøver under den vejledende grænseværdi for badevand.

Samlet overblik over forureningssituationen

Vi kan alle være enige om, at der ikke burde være skadelige PFAS stoffer i miljøet, da det kan være problematisk for menneskers sundhed. Mange myndigheder er involverede, og der bliver gjort et stort arbejde. Men som jeg har meldt ud tidligere, vil vi lave en national strategi for håndteringen af PFAS. Vi skal styrke beskyttelsen af mennesker og miljø mod forureningen fra PFAS.

En forudsætning for en plan er, at vi ved, hvor vi skal sætte ind, og hvor det halter. Der er vi nået ret langt og er langt klogere på omfanget af PFAS-forurening i Danmark.

Og heldigvis viser langt hovedparten af prøveresultaterne, at de mængder af PFAS, som vi finder, ikke er til fare for mennesker.

For mig har det været vigtigt, at myndighederne - allerede fra vi erkendte problemet - gik i gang med at kortlægge det og handle på det. Men nu har vi fået et vist videngrundlag, og der er brug for en langsigtet strategi for arbejdet. Det er det lange seje træk, for vi kan desværre ikke løse problemerne med PFAS med et quick fix.

Vi må indstille os på, at PFAS har spredt sig i vores miljø. Der er blevet handlet på mange fronter. Vi har strammet drikkevandskvalitetskravet, fået sat gang i en omfattende opsporing, og der er taget i hundredevis af prøver og test i hele Danmark. Og ikke mindst arbejder vi sammen med en række andre lande for få forbudt alle de her stoffer i EU. Og nu lægger vi et ekstra lag på med en national strategi for indsatsen.